

Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu
dr hab. Monika M. Korona, prof. UAP

07.09.2023 r. Poznań

**AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
w Warszawie**

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym

dr Piotra Szulkowskiego z Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie,

w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

PODSTAWA PRAWNA RECENZJI: zgodnie z postanowieniem Rady Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie z dn.20.04.2023r. która powołując komisję habilitacyjną w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Piotrowi Szulkowskiemu powołała mnie w skład Komisji Habilitacyjnej, powierzając mi obowiązki recenzentki (działając na podstawie § 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w związku z pismem Rady Doskonałości Naukowej z dnia 30 marca 2022 r.nr DRKN.28.400.52.2022 ws. powołania części składu komisji habilitacyjnej).

DO OCENY PRZEDSTAWIONO NASTĘPUJĄCE MATERIAŁY (W FORMIE ELEKTRONICZNEJ)

- Wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego z dn. 29.09.2022 r.
- Kopia dyplomu uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie z dn. 15.07.2009 r.
- Autoreferat w języku polskim i angielskim.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE

Dr Piotr Szulkowski urodził się w Orniecie. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Warszawie w latach 1990 – 1992 uczęszczał do Pomaturalnego Studium Zawodowego nr. 12 Marketingu i Reklamy w Warszawie.

Kandydat w latach 1995 – 2000 r. studiował na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Podczas studiów (od 1997 r.) rozpoczął pracę na stanowisku asystenta stażysty w Pracowni Rzeźby prof. Bohdana Chmielewskiego na Wydziale Grafiki. Następnie, jak czytamy

w Autoreferacie (s. 7), rok później tj. od 1998 r. zostaje asystentem stażystą w dwóch pracowniach tj. Pracowni Projektowania Graficznego na Wydziale Grafiki prowadzonej przez prof. Jaromira Aleksiana oraz w Pracowni Rzeźby na Wydziale Grafiki prowadzonej przez prof. Adama Myjaka. W Autoreferacie habilitanta w części Kalendarium (s.5 – do s.? brak numeracji) w której przedstawia swoją pełną karierę zawodową, Pan dr Szulkowski nie informuje u kogo i w jakiej pracowni obronił pracę dyplomową. Dopiero w dalszej części Autoreferatu tj. MISTRZOWIE I UCZEŃ (s.34? brak numeracji) znajdujemy na wstępie lakoniczną informację iż, „*dyplom obroniłem w pracowni plakatu profesora Mieczysława Wasilewskiego, natomiast aneks z rzeźby w pracowni profesora Adama Myjaka.*”

Prace w macierzystej uczelni Pan dr Szulkowski rozpoczął w 2000 r. gdzie do 2014 r. był zatrudniony na stanowisku asystenta w Pracowni Rzeźby na Wydziale Grafiki prowadzonej przez prof. Adama Myjaka. W 2001 r. odbywa kilkumiesięczny staż w Schule Für Gestaltung w st. Gallen w Szwajcarii.

15 lipca 2009 roku uchwałą Rady Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie Pan Szulkowski uzyskał stopień doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej - sztuki piękne za cykl prac pt: „Fale”. Promotorem w przewodzie doktorskim był adi. II° Krzysztof Olszewski, zaś recenzentami byli prof. Zbigniew Purczyński i adi. II° Paweł Nowak. Jak wynika z zamieszczonych dokumentów habilitant nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Od 2014 roku zostaje zatrudniony na Wydziale Rzeźby w Otwartej Pracowni Rzeźby prowadzonej przez prof. Jakuba Łęckiego.

DOŚWIADCZENIE DYDAKTYCZNE, ORGANIZACYJNE I POPULARYZATORSKIE

Z informacji przedstawionych w Autoreferacie (s. 7) habilitant deklaruje: *„angażowałem się w działalność dydaktyczną na rzecz uczelni. Organizowałem coroczne wyjazdy na plenery, przygotowywałem wystawy kończące rok akademicki. Ponadto przyjmowałem obowiązki związane z organizacją i przebiegiem egzaminów wstępnych. W latach 2003-2007, brałem udział w pracach Komisji Teczkowej. Pracowałem ze studentami II roku w ramach stażów odbywanych przez studentów z zagranicy w programie ERAZMUS oraz z kandydatami na studia podczas cotygodniowych konsultacji.”* Dalej (Autoreferat s. 8 ? brak numeracji), możemy się dowiedzieć iż, habilitant w latach 2003-2007 r. brał udział w pracach Komisji Teczkowej. Od 2007 r. współzałożył i adaptował Pracownię Rzeźby dla Wydziału Grafiki.

Przytoczone powyżej informacje na temat działalności dydaktycznej dr Szulkowskiego, jak i praca na rzecz uczelni ASP w Warszawie są z pewnością bardzo cenne i interesujące. Niestety dodatkowe materiały prezentujące ww. doświadczenie Pana dr Szulkowskiego np.: zaprezentowanie programu pracowni czy też zakresu obowiązków wykonywanych w Otwartej Pracowni Rzeźby prowadzonej przez prof. Jakuba Łęckiego (w której habilitant pracuje), jak i bardziej szczegółowe dane, materiały na temat działalności popularyzatorskiej i organizacyjnej dr Szulkowskiego nie zostały zamieszczone w przekazanej dokumentacji. Informacje przedstawione przez habilitanta są na tyle ogólne, że nie pozwalają szerzej skomentować i w pełni wiarygodnie omówić ww. zakresy działalności dr. Szulkowskiego.

WYKAZ OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH

Wykaz osiągnięć artystycznych dr Piotra Szulkowskiego obejmuje 7 wystaw indywidualnych (w tym 6 po uzyskaniu stopnia doktora). Wszystkie wymienione prezentacje miały miejsce na terenie Polski tj.

2004 Galeria TEST - OKNA – (wystawa 8 płaskorzeźb)

2014 Galeria Wieża - Impresje I (cykl około 30 serigrafii kolorowych)

2015 BOK Białołęcki Ośrodek Kultury - Impresje II (cykl serigrafii kolorowych około 35 prac)

2018 Oranżeria Pałac w Jabłonie „Co widzisz, co chcesz zobaczyć, czego nie dostrzegasz” (cykl 39 serigrafii)

2019 Fundacja Pałac w Korczewie (30 grafik: cykl 10 grafik monochromatycznych pt. „Figury pływające” oraz cykl 20 grafik barwnych pt. „Akwarium”)

2021 Centrum Olimpijskie w Warszawie Galeria -1 wystawa pt. „Interpretacje Dyscyplin Olimpijskich” (cykl 100 serigrafii)

2022 Centrum Olimpijskie w Warszawie Galeria (-1) wystawa pt. „Interpretacje Dyscyplin Olimpijskich” Pekin 2022 (cykl 48 serigrafii)

Brał udział w 10 wystawach zbiorowych w kraju i za granicą, z czego 9 miało miejsce po uzyskaniu stopnia doktora (m.in. POWER POSTER Hong Kong International Poster Triennial 2001; I Międzynarodowe Triennale Sztuk Graficznych w Warszawie IMPRINT 2008; 2 B or not 2 B Oblicza Rysunku Wystawa w Centrum Olimpijskim 2011; GUANLAN International Print Biennial A Collection of Prints 2015,2017; Galeria na Emporach 2014, 2016, 2017; „Mini Max print Berlin” – Gallerie Heike Arndt DK 2022).

Z przedstawionej dokumentacji wynika iż, habilitant brał udział w 15 konkursach krajowych i zagranicznych (w tym 11 po uzyskaniu stopnia doktora). Były to m.in. 8 Triennale Grafiki Polskiej Katowice 2012; Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków 2015; Satyrykon – Legnica 2015; The First Xuyuan International Print Biennial China 2016; Dreux International Miniprint Biennial 2016; The 1 st. TKO International Miniprint Exhibition 2016 (Tokyo-Kyoto-Osaka); 1st International Print Biennial Łódź 2016; Inspiracja-interakcja-internet wyzwania cyfrowego świata organizatorzy: NASK, ASP Warszawa, Muzeum Plakatu 2018; 8TH International Triennial of Graphic ARTS SOFIA 2019.

Pan dr Szulkowski w latach 1998 – 2008, a zatem przed uzyskaniem stopnia doktora zrealizował 13 projektów z zakresu projektowania – graficznego (m.in. Projekt publikacji „Bud Bank 1999-2000; Projekt książki „Raport Roczny” dla PIU Polskiej Izby Ubezpieczeń 2002, 2003; Projekt katalogu „Polskie Znaczki Pocztove” dla Poczty Polskiej 2003; Zaproszenie na tradycyjny bal gałganiarzy „Bohemaz” 2006; Projekt katalogu „Jan Paweł II” katalog wystawy zbiorowej 2007; Jerzy Mierzejewski - pokaz dorobku artystycznego i prezentacja multimedialna przy okazji wręczenia Srebrnej Laski z Różą Czerwoną 2007; Zaproszenie na koncert w 10 rocznicę śmierci Ireneusza Mikołajczuka 2008).

Habilitant przedstawia również 12 pozycji które tytułuje RECENZJE (Autoreferat s.14-15). Przypomnę, dla mnie jako recenzentki zatytułowanie w ten sposób wymienionych pozycji jest niezrozumiałe. Czy habilitant przedstawia swoje autorskie recenzje czy też przykłady

obcych recenzji które obejmują jego twórczość? Tymczasem mamy 12 pozycji z czego 7 po uzyskaniu stopnia doktora, które w mojej ocenie są publikacjami prac autora, prawdopodobnie w katalogach pokonkursowych?

Tak też tytułuje je sam habilitant m.in.: publikacja prac I Międzynarodowe Triennale Sztuk Graficznych w Warszawie IMPRINT, udział w wystawie pokonkursowej (tytuł pracy "Fale 1") 2008; publikacja pracy Galeria na Emporach W kręgu Franciszka (dwie serigrafie "Przed" i "Potem") 2015; publikacja pracy GUANLAN International Print Biennial A Collection of Prints przejście do drugiego etapu (tytuł pracy "Ryba") 2015; publikacja pracy - Galeria na Emporach – Woda źródłem życia (serigrafia "bez tytułu") 2015;

W Autoreferacie (s. 10) możemy przeczytać o tym, że habilitant uzyskał Nagrodę Im. Cypriana Kamila Norwida za najlepszą wystawę w 2021 r. w województwie mazowieckim.

AUTOREFERAT / DOROBK ARTYSTYCZNY

Autoreferat dr Szulkowskiego jest prezentacją dorobku artystycznego i zawodowego. Składa się z części tekstowej tj. pięciu rozdziałów (KALENDARIUM; MISTRZOWIE; INSPIRACJE; WYOBRAŹNIA; WARSZTAT) stanowiących swoiste credo drogi artystycznej Kandydata, w tym wskazanie co lub / kto jest dla Niego inspiracją w procesie tworzenia. W trzech rozdziałach (CO WIDZISZ, CO CHCESZ ZOBACZYĆ, CZEGO NIE DOSTRZEGASZ; INTERPRETACJE DYSCYPLIN OLIMPIJSKICH TOKIO 2021; INTERPRETACJE DYSCYPLIN OLIMPIJSKICH PEKIN 2022) Kandydat przedstawia dotychczasowy dorobek artystyczny, łącznie ze wskazaniem dzieła które typuje jako aspirujące do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Autoreferat kończy PODSUMOWANIE i BIBLIOGRAFIA.

Na początku w części Kalendarium (Autoreferat s.5 – 9) przybliżone zostają dane biograficzne habilitanta oraz informacje związane z uzyskanymi kwalifikacjami i etapami zatrudnienia. Obok przytaczanych danych Habilitant zamieścił ilustracje plakatów oraz fotografie prac artystycznych (czy są to prace z przewodu doktorskiego / płaskorzeźby?). Niestety nie są zatytułowane. Brak również konkretnych wymiarów prezentowanych prac, co znacznie zaburza prawdziwy ich ogląd.

Od Kandydata który szczeni się dobrym przygotowaniem pod względem znajomości programów komputerowych, a w swoim dorobku zamieszcza informacje o zrealizowaniu 13 projektów z zakresu projektowania – graficznego należałoby oczekiwać perfekcyjnego przygotowania swojej własnej dokumentacji. Tymczasem materiały zaprezentowane w Autoprezentacji na potrzeby postępowania habilitacyjnego, wydają się w niektórych fragmentach chaotyczne pod względem informacyjnym i treściowym.

W kolejnej części Autoreferatu dr Szulkowski zamieszcza rozdział MISTRZOWIE I UCZEŃ, w którym to prezentuje sylwetki swoich mistrzów – profesorów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Jak możemy przeczytać, zarówno ich twórczość jak i osobowość pedagogiczna wywarła na Habilitanta ogromny wpływ. Trzy lata (1997-2000) spędzone jako student w pracowni u wybitnego przedstawiciela Polskiej Szkoły Plakatu Prof. Mieczysława Wasilewskiego dały Kandydatowi „(...)skrót myślowy w postaci pojedynczego śladu – na

pierwszy rzut oka niechlujnego, a tak naprawdę precyzyjnie ukształtowanego, wyczelowanego i niemal z aptekarską precyzją umieszczonego w przestrzeni dzieła. To coś, co mnie zainspirowało i zostało ze mną do dzisiaj” (Autoreferat s. 35).

W pracowni Rzeźby prof. Adama Myjaka, gdzie przez blisko piętnaście lat Habilitant pełnił funkcje najpierw asystenta stażysty, a później asystenta, dr Szulkowski nie tylko mógł nauczyć się wielu rzeczy związanych z dyscypliną artystyczną (w tym prawidłowego procesu technologicznego tworzenia rzeźby), ale przede wszystkim psychologii postępowania z drugim człowiekiem i umiejętności dotarcia do studenta. Jak pisze w Autoreferacie (s.41) *„z moich obserwacji dar zjednywania sobie ludzi jest kluczową umiejętnością dydaktyka”*.

Podobnie, dwu letnia (1996-1998) funkcja asystenta w gościnnej pracowni projektowania graficznego na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP u prof. Jana Jaromira Aleksiana pokazała Kandydatowi jak cenna jest umiejętność prowadzenia dyskusji i uzyskanie *„porozumienia w tej wyjątkowej relacji między (nauczycielem) profesorem a (uczniem) studentem”*.

Z kolei styczność w czasie studiów z prof. Janem Bohdanem Chmielewskim, wybitnym polskim rzeźbiarzem z Suwałk, zaszczerpiła w Habilitancie reżim technologiczny w procesie budowania rzeźby: *„(...)Pamiętam Pana Profesora, jak uczył nas prawidłowego przygotowania odlewu gipsowego i tłumaczył, czego należy się wystrzegać, aby cała praca nie poszła na marne. (...)Myślę, że właśnie wtedy odkryłem w sobie chęć poznania istoty rzeźby. Moje zainteresowanie wzbudził proces tworzenia obiektów rzeźbiarskich.”* (Autoreferat s.47)

W pracowni prof. Jakuba Łęckiego, w której to w 2013 r. Habilitant został zatrudniony na stanowisku asystenta w Otwartej Pracowni Rzeźby na Wydziale Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, poznaje partnerski dialog i komunikację między wykładowcą a studentem, *„który pozwala lepiej dojść do porozumienia w celu realizacji nakreślonego zadania rzeźbiarskiego”*. Jak Kandydat przyznaje: *„Ta umiejętność według mnie jednak nie destabilizuje uczelnianej relacji mistrz – uczeń, ona ją tylko wzbogaca. Dar dotarcia do człowieka, w tym przypadku ucznia, jest według mnie konieczny, wręcz nieodzowny do bycia dobrym nauczycielem. Niezmiernie mi to imponuje i chciałbym, choć w małym stopniu, powielić ten model dydaktyczny.”*(Autoreferat s.51)

Wszystkie zaprezentowane wybitne osobowości artystyczne, jak i przytoczony zbiór twierdzeń i podsumowań zaczerpnięty z wieloletnich doświadczeń profesorów warszawskiej ASP są cennym i ważnym komentarzem pomagającym zrozumieć i interpretować twórczość habilitanta. Szkoda jednak, że dr Szulkowski nie zaprezentował w przygotowanych materiałach doświadczeń w temacie realizowanej przez Niego działalności pedagogicznej, w tym np.: prace i osiągnięcia studentów czy też programu prowadzonego przez Habilitanta przedmiotu w ramach oferty edukacyjnej warszawskiej ASP na Wydziale Rzeźby. Z pewnością zamieszczenie w przedłożonym dossier habilitacyjnym np.: dokumentacji fotograficznej, ekspozycji komentarzy i refleksji na temat prowadzonej przez siebie działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej czy też bardziej szczegółowych działań organizacyjnych na rzecz macierzystej uczelni mogłoby z pewnością zaciekawić Recenzentów.

W jednym z rozdziałów Autoreferatu pt: WARSZTAT, Habilitant dzieli się z Nami, od tzw. kuchni, poszczególnymi etapami powstawania cyklu serigrafii wskazanymi jako dzieło habilitacyjne. W dużym skrócie: począwszy od rysunku, przeniesienie pomysłu na kalkę techniczną za pomocą rapidografu, zeskanowanie całości do komputera, obróbka w programach graficznych, odwzorowanie grafiki na kliszy fotograficznej, aż do całego technologicznego procesu powstawania gotowej odbitki serigraficznej. W moim odczuciu rozdział jest przydługi, nie wnoszący nic oryginalnego do analizy własnej twórczości. Tym niemniej rozumiem, iż Habilitant pragnął przybliżyć proces powstawania odbitek serigraficznych osobom działającym na innych polach artystycznych, niż grafika warsztatowa.

Z kolei bardzo interesujący dla mnie jest rozdział JAPOŃSCY MISTRZOWIE w którym to Kandydat prezentuje, znane mi sylwetki dwóch japońskich twórców. Jednym z nich jest najwybitniejszy japoński drzeworytnik i rysownik Katsushika Hokusai. Jego piękna seria 45 wielobarwnych druków pt.: „Trzydzieści sześć widoków na górę Fuji” na trwale zapisała się w historii sztuki druku. Drugi artysta to fotograf i twórca japońskiego ogrodnictwa akwarystycznego Takashi Amano, którego jedno z najstynniejszych dzieł w Europie, 40-metrowej długości zbiornik, można podziwiać w Oceanarium w Lizbonie.

Dr Szulkowski wskazuje na punkty wspólne w twórczości obu wymienionych artystów tj. *„przynależność do świata natury, która mimo upływu lat i podlegania ciągłym zmianom zawsze posiada swego rodzaju odwieczny i nieodgadniony magnetyzm”* (Autoreferat s.55). Sam, jako artysta również jest pod wpływem oddziaływania tej siły natury – żywiołu jakim jest woda, co w dużej mierze uwarunkowane jest wspomnieniami z dzieciństwa *„(...)kiedy całe lato spędzałem nad Zalewem Zegrzyńskim. Choć wspomnienia są szczątkowe, to niezmiernie realne i inspirujące. Świadomość i te inspiracje odegrały kluczową rolę w poszukiwaniu własnego, graficznego środka wyrazu”*. (Autoreferat s.58)

Co jest dla dr Szulkowskiego ważne? W dwóch rozdziałach pt: INSPIRACJA i WYOBRAŹNIA jasno i konkretnie określa swoją drogę twórczą. Jednym z istotnych dla Kandydata elementów jest inspiracja, która *„(...)może pochodzić zewsząd. To oznacza, że wszystko, a zarazem także nic, może inspirować. (...)Mówiąc o natchnieniu do twórczości artystycznej mam na myśli humanistyczną sferę oddziaływania inspiracji.”* Habilitant sięga zarówno do słów Pabla Picassa *„Inspiracja istnieje, ale musi zastać cię przy pracy”*, jak i Platona, kreśląc tło osobistych rozważań stanowiących punkty odniesień do swojej twórczości jako *„znaku przetworzonego przez moją wyobraźnię, przechodzącego przez pryzmat wspomnień i wiedzy”* (Autoreferat s.59).

Drugim z elementów określającym drogę artystyczną dr Szulkowskiego jest wyobraźnia. Odwołując się zarówno do „mimesis” Arystotelesa, czyli zdolności do naśladownictwa, „Teorii widzenia” Władysława Strzemińskiego czy też książki Adriana Frutigera pt. „Człowiek i jego znaki”, wskazuje na sedno swojej twórczości. Można powiedzieć, że główne poszukiwania Habilitanta oscylują pomiędzy *„rzeczywistością a snem”*, w której to umysł wpada w rodzaj hipnotycznej kreacji. *„Wyobrażałem sobie, że mógłbym wymyślić pewien rodzaj znaku, śladu, który pochodziłby, a w zasadzie zostałby wyciągnięty, z otaczającego*

mnie świata i następnie przeinterpretowany przez moją wyobraźnię". Za pomocą tego znaku mógłbym zbudować wszystko - płaszczyzny, przestrzenie, linie... Mógłbym także porównać go do procesu kreowania takiego monomeru, czyli cząstki, bądź po prostu elementu potrzebnego mi do stworzenia osobistego świata z powtarzających się rytmów, świata, który jest ściśle zainspirowany naturą." (Autoreferat s.66-67) O idei artystycznej habilitanta można powiedzieć, że Jego poszukiwania głównie dotyczą znalezienia adekwatnego języka wypowiedzi względem formy i środków warsztatowych, specyficznych dla obrazów tworzonych metodą serigrafii.

Mam wrażenie, iż dr Szulkowski jako osoba biegła w posługiwaniu się programami graficznymi, nie traktuje warsztatu komputerowo – serigraficznego wyłącznie do zilustrowania swojej wyobraźni i inspiracji, ale próbuje nawiązać dialog z odbiorcą umożliwiając mu indywidualną interpretację ukazanego przekazu.

Myślę, iż tak właśnie należy odczytywać cykle serigrafii i grafik monochromatycznych z lat 2014 – 2019, przedstawionych m.in. w rozdziale „CO WIDZISZ, CO CHCESZ ZOBACZYĆ, CZEGO NIE DOSTRZEGASZ”. W tych pracach widzimy zatem zarówno fantastyczne stwory rybo-podobne, które wedle pomysłu autora wyglądem miały odzwierciedlać konkretne państwa, a w ferii barw, smug, kształtów linii i kótek budowanych poszczególnymi siatkami serigraficznymi tworzą indywidualne, fantastyczne morskie materie. To świat całkowicie zaklęty, wręcz magiczny w którym każda istota jest zarówno osobnym tworem, jak i całością wielkiego, pulsującego organizmu wodnej fauny i flory. Czerpiąc inspiracje nie tylko z prac Takashi Amano, ale również ze swoich aranżacji akwarystycznych (Habilitant posiada ich kilka w domu) ukazany zostaje Nam obraz pełen ekspresji i zmienności, gdzie tylko na chwilę zostaje zatrzymana stop - klatka pulsującego organizmu. Za chwilę wszystko się zmieni. Gromada rybo – stworów, niczym motyle pierzchnie z kadru. Gruby potwór morski o kształtach kosmicznego najeźdźcy, majestatycznie odpłynie całkowicie ignorując Naszą obecność. W tym świecie jesteśmy przecież tylko gośćmi, niemymi obserwatorami tajemniczego wodnego życia.

Z kolei oszczędne cykle monochromatyczne, budowane samymi liniami, odzwierciedlającą „nieuchwytną w naturze falę stworzoną przez żywioł wody” są zapowiedzią powołania do życia własnego, osobistego środka wyrazu. Echa lat młodości Habilitanta, gdy dane Mu było spędzać beztrudne lata wśród leśno – morskiej roślinności, zostały w Nim na zawsze. I choć „wspomnienia są szczątkowe, to niezmiernie realne i inspirujące. Świadomość i te inspiracje odegrały kluczową rolę w poszukiwaniu własnego, graficznego środka wyrazu.(...) „wspomnienia były siłą sprawczą pchającą mnie do chęci tworzenia”.” (Autoreferat s.58-59). W moim odczuciu prace te niosą w sobie również echa styczności z twórczością i sylwetką prof. Wasilewskiego, gdzie skrót myślowy w postaci pojedynczego śladu, znaku, formy graficznej jest niemalże cyt. Habilitanta „biometrycznym odciskiem palca linii papilarnych (...) precyzyjnie ukształtowanym, wyczyszczonego i z aptekarską precyzją umieszczonego w przestrzeni dzieła” (Autoreferat s.35-37).

Ta charakterystyczna kreska w pełni rozwinie się w późniejszych cyklach graficznych, co najpełniej objawia się w dwóch następnych cyklach prac tj. „Interpretacje Dyscyplin

Olimpijskich“ (100 serigrafii) z 2021r. który został wskazany przez Habilitanta jako dzieło habilitacyjne oraz „Interpretacje Dyscyplin Olimpijskich“ Pekin 2022 (48 serigrafii).

W moim odczuciu te dwie ww. wystawy są tak naprawdę jedną, postępującą po sobie spójną całością zarówno pod względem tematyki, inspiracji, tytułu jak i miejsca pierwszego upublicznienia dzieł. Dlatego muszę wyrazić moje zdziwienie faktem, że Habilitant nie wskazał tych dwóch cykli jako dzieło habilitacyjne. Wypada mi tylko odpowiedzieć samej sobie, iż miał do tego prawo.

W celu ciągłości wypowiedzi - o cyklu 48 serigrafii „Interpretacje Dyscyplin Olimpijskich“ Pekin 2022r., będący spójny tematycznie i warsztatowo z cyklem z 2021r. „Interpretacje Dyscyplin Olimpijskich“, pozwolę sobie wspomnieć w trakcie omawiania dzieła habilitacyjnego.

AUTOREFERAT / DZIEŁO HABILITACYJNE

Zgodnie z art. 219 ust.1 pkt. 2 i 3 ust. z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) jako oryginalne zrealizowane osiągnięcie artystyczne Habilitant wskazał wystawę grafiki artystycznej pt: „Interpretacje dyscyplin olimpijskich” TOKIO 2021 prezentowaną w Galerii -1 w Centrum Olimpijskim w Warszawie.

Wskazana praca habilitacyjna „Interpretacje dyscyplin olimpijskich” TOKIO 2021 na którą składa się cykl 100 serigrafii zaprezentowane w 2021r. w Galerii -1 w Centrum Olimpijskim w Warszawie – niezależnie od tematyki czy też techniki wykonania - poprzez swoją formę lokują się w konkretnych, ważnych dla Habilitanta tematach inspiracji, wyobraźni, obserwacji i pragnień wykreowania interesującego dla odbiorcy komunikatu.

W Autoreferacie dr Szulkowski dzieli się następującym stwierdzeniem: „*Podczas tworzenia cykli grafik pt. „Interpretacje dyscyplin olimpijskich” Tokio 2021 jak i „Interpretacje dyscyplin olimpijskich” Pekin 2022 inspirowałem się sztuką dalekowschodnią w szeroko pojętym tego słowa znaczeniu*”. A zatem Autor traktuje jednak oba cykle jako jedną całość.

Inspiracją w powstaniu dzieła habilitacyjnego były zarówno osiemnastowieczne barwione drzeworyty szkoty Ukiyo-e, dzieła Utamaro Kitagawa, Hiroshige Ando, ilustracje mistrzów Harunobu Suzuki i Moronobu Hishikawa, jak i prace wspomnianego wcześniej Hokusai Katsushika. To właśnie jego słynne drzeworyty z przedstawieniami wody były głównym impulsem w procesie twórczym Habilitanta.

W autoreferacie (s.62) Autor pisze: *”Sport także w wielu przypadkach wzorował się na obserwowaniu zwierząt, na przykład podczas wymyślania układów ciała w sztukach walki. Ten sam proces próbowałem zastosować podczas projektowania grafik. Używając wyciągniętego, zaobserwowanego fragmentu natury przetransponowanego poprzez moją wyobraźnię, jako budulca świata napięć, szybkości, współzawodnictwa i ekspresji ruchów.”*

Analizując poszczególne projekty zawarte w Autoreferacie, starałam się wychwycić ich pewne wspólne cechy.

Cykl serigraficzny habilitanta ukazuje bogate doświadczenie technologiczne oraz żywy sprecyzowany języki wypowiedzi artystycznej poparty indywidualnym stylem. Wbrew tylko

pozornemu kłębowisku linii, wszystkie grafiki cechuje przemyślana kompozycja płaszczyzn i linii prostych, krzywych czy też zaginających się, których dopełnieniem są dopracowane akcenty kolorystyczne. Dr Szulkowski operując środkami na ogół prostymi, symbolicznie tworzy wizję świata sportu, o której opowiada na swoich warunkach - jednocześnie zostawiając przestrzeń kontemplacji dla widza. Przetransportowane przez wyobraźnię Habilitanta, zmnożone fragmenty natury zostają przemienione w znaki i relacje, ruch, rywalizacje, żywioł - a zatem wszystkie te emocje towarzyszące poszczególnym dyscyplinom sportu. Projekty nasycone czarnymi graficznymi śladami, przeplatając się nawzajem tworzą kontrast czarnych linii i dużych płaszczyzn kompozycji. Nasze pole widzenia i odbiór prezentowanych serigrafii może się zmieniać, gdy spojrzymy na nie pod innym kątem. Pomiedzy pojedynczą, a zmnożoną linią, ślady czarnych płaszczyzn z mocną kreską i zdecydowaną kompozycją tworzą cień różnorodnych malarskich szarości, gdy "znak jest szczeliną otwierającą się na oblicza innego znaku" - mówiąc za Roland'em Barthes'em.

Ruch i energia towarzysząca poszczególnym dyscyplinom sportowym zostały wpisane przez Habilitanta w geometryczną bryłę żywiołowej tkanki, a wraz z plamą barwną układają się niemal w abstrakcyjny japoński pejzaż. Oszczędność środków plastycznych przy neutralnym zestawieniu proporcji kompozycji i faktur graficznych, z optymalnym wykorzystaniem koloru jest tak skonstruowana, że w pełni znajdziemy tam przestrzeń dla naszych wyobrażeń świata sportu i emocji z nim związanych.

Z kolei w cyklu z 2022 r. „Interpretacje dyscyplin olimpijskich“ Pekin 2022 inspiracją jego powstania była fascynacja Dalekim Wschodem, a w szczególności sztuką Kaligrafii. Jak zauważa Habilitant „w Chinach kaligrafia nie oznaczała wyłącznie techniki pięknego pisania, lecz traktowała znak jako pretekst do osiągnięcia zamierzonego wrażenia artystycznego. Widzimy ten proces przeobrażania się znaczeniowego charakteru pisma w formę czysto estetyczną.”(Autoreferat s.63). Wybór przez dr Szulkowskiego mocnych graficznych form, z równoczesnym oszczędnym zastosowaniem tylko jednego koloru czerwonego przywołuje skojarzenia dalekowschodnich dzieł kaligraficznych - gdzie siła wyrażania emocji powstającego znaku przeplata się z energią stanu życia duchowego. „Treści zanikają, a z pisma wyłania się bardzo wrażliwe malarstwo. Tworzący je artysta obserwując otaczającą go naturę doświadcza jej i ten właśnie zaistniały w danej chwili stan ducha, za pomocą pędzla i tuszu, przenosi na papier lub jedwab”. (Autoreferat s.63)

Kontynuacja cyklu „Interpretacje dyscyplin olimpijskich“ potwierdza wysokie umiejętności technologiczne Habilitanta, wielowymiarowość poszukiwań artystycznych i rozwiązań kompozycyjnych wraz z zastosowaniem akcentów typograficznych.

W obu cyklach serigraficznych z lat 2021 – 2022 Dr Szulkowski wykorzystując bogactwo linii i plam koloru w sposób wartościowy dokonuje przemiany pojęć związanych z naturą - w elementy fizyczności ludzkiej, świadomie eliminując to, co zbędne – równocześnie stwarzając widzowi możliwość osobistej interpretacji dzieła. W przestrzeni projektów dr Szulkowskiego możemy analizować lub po prostu w ciszy obserwować prace, poprzez odkrywanie kolejnych tajemniczych detali, szarych materii, energii i ekspresji gestu.

Bogate doświadczenie związane z projektowaniem graficznym, liternictwem i typografią, projektami rzeźbiarskimi oraz różnorodne poszukiwania środków plastycznych, z czasem

stały się dla Autora mocnym filarem scalającym Jego twórczość. Choć mieszają się tu echa różnych doświadczeń artystycznych - to w tym tyglu wieloznaczności wyczuwa się świadomy i dojrzałe budowany świat Autora, którego odzwierciedleniem są zaprezentowane cykle graficzne.

Zarówno pisemna praca habilitacyjna oraz Autoreferat wraz z przedstawionymi realizacjami tworzą w całości spójny komunikat, który porusza ważny dla Autora przekaz dotyczący płaszczyzny transformacji zaobserwowanego fragmentu natury w świat sportowych rywalizacji. Powyższe treści dr Szulkowski potrafi w sposób wartościowy przemienić w czytelny, konsekwentny, a zarazem wyrazisty język indywidualnej i oryginalnej wypowiedzi artystycznej. Ten pełen nawarstwień graficznych cykl serigrafii wraz z doskonałym warsztatem technologicznym, składają się na całość – na bogatą metamorfozę form, treści i idei w przedłożonym dossier habilitacyjnym.

KONKLUZJA

Autoreferat wraz z przedstawioną dokumentacją zawierającą wykaz aktywności artystycznej Habilitanta została przygotowana ciekawie z obfitą ilością materiałów reprodukcyjnych w formie cyfrowej. W moim odczuciu jest to sprawnie przeprowadzona analiza własnej twórczości, choć czuję ogromny niedosyt z powodu braku bardziej szczegółowej dokumentacji z zakresu działalności dydaktycznej i organizacyjnej.

Pan dr Szulkowski w interesujący i skromny sposób opisuje kolejne etapy swojej działalności artystycznej oraz doświadczenia zdobyte w procesie twórczych realizacji i poszukiwań w zakresie grafiki oraz rzeźby. Przedłożona dokumentacja ukazuje świadomego artystę o wyraźnie sprecyzowanych poglądach twórczych z niezbędną dojrzałością artystycznych środków wyrazu. Wskazane przez Kandydata w postępowaniu habilitacyjnym zrealizowane dzieło artystyczne stanowi oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego.

Zestaw dzieł wskazanych przez dr Szulkowskiego, jako aspirujące do nadania mu stopnia naukowego doktora habilitowanego, przedstawia spójną i konsekwentnie przemyślaną całość będącą sumą zdobytych doświadczeń technologicznych oraz aktywności zawodowej.

Całość prezentuje wysoki poziom artystyczny i stanowi ważny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej, zatem **wnioskuje** o nadanie dr Piotrowi Szulkowskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

dr hab. Monika M. Korona, prof. UAP
Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu